

Presentation och förväntningar

En del av **Verktygslåda** för cirkelledare på ABF

Innehåll

Presentation	4
Rundan	4
Intervju	5
Namn och egenskap	5
Deltagarbingo	5
Måla min bild	6
Vilka är här?	7
Bokstavsrad	7
Något betydelsefullt	7
Min resa	8
Fortsätt meningen	8
Bildkort	8
Tre fakta om mig – ett fel	9
Tre saker gemensamt, tre olika	9
Förväntningar	10
Förväntningar och farhågor	10
Förväntningarnas träd	11
EGR – Förväntningar	12
Gemensamma mål	12

Presentation och förväntningar

Verktygslåda för cirkelledare på ABF

I verktygslådan hittar du tips på övningar, utvärderingsmetoder med mera som du kan använda dig av i din studiecirkel. Se på verktygslådan som inspiration till att göra på nya sätt och som en metodbank att låna övningar från.

Folkbildningspedagogiken bygger på att man söker kunskap och insikt tillsammans. Den delaktigheten bidrar du som ledare till bäst genom att skapa trygghet i gruppen. Var noggrann med att berätta vad deltagarna ska göra, vad som förväntas av dem och att ni tillsammans i efterhand kommer att reflektera över övningen och innehållet.

Verktygslådan är på inget sätt fullständig. Det finns givetvis många fler övningar att använda sig av. Kom ihåg att du inte behöver gilla allt! Plocka ut det du tycker passar för just din cirkel! Prova dig fram vad som funkar bäst för dig.

Alla övningar i verktygslådan kan med små förändringar användas både digitalt och analogt. I de fall som övningen lämpar sig bäst i det ena eller andra har vi märkt upp övningarna enligt nedan.

När du ser den här symbolen betyder det att övningen är lämplig att använda i en ANALOG studiecirkel.

När du ser den här symbolen betyder det att övningen är lämplig att använda i en DIGITAL studiecirkel.

Innan du börjar behöver du fundera över vad du vill uppnå med övningen och välj metod utifrån det. Fundera också över hur gruppen ser ut - är den stor eller liten, känner deltagarna varandra, har de träffats förut? Du behöver också fundera över om du själv känner dig trygg med övningen, och har tänkt igenom olika scenarion.

Lycka till!

Presentation

Även om både du och deltagarna nu är ivriga på att komma igång med själva utbildningen så kom ihåg att ni alla tjänar på att låta presentationen ta tid, den tjänar många syften. Presentationen bygger en bra grund att stå på och utgör ett första viktigt steg till en välfungerande grupp. Den fungerar oftast som isbrytare och lättar upp stämningen i gruppen.

Förutom att lära sig varandras namn får deltagarna och du som ledare veta varandras intressen och lära känna varandra. Det är en viktig grund för att senare kunna samarbeta. För dig som ledare är det också en form av resursinventering, du får veta vilka kompetenser som finns i gruppen. Fundera över vad som är relevant för dig som ledare att få veta om deltagarna och ta med det i presentationen. Genom att deltagarna lär känna dig skapar du också ett förtroende för dig som ledare.

Det finns en uppsjö med presentationsövningar, testa dig fram och hitta några som du tycker om. Tänk på att alla deltagare inte är bekväma med att lämna ut sig själva för mycket. Många gånger får du fler att prata mer om de pratar i smågrupper istället för i storgrupp.

Genom mitt köksfönster

Fråga deltagarna vad de vill veta om varandra och skriv upp det på whiteboarden eller i chatten. Lägg till en fråga som är lite mer personlig men inte privat. Det kan till exempel vara att beskriva vad deltagaren ser när den tittar ut genom köksfönstret eller be deltagarna ta upp sin nyckelknippa och välja en av nycklarna som de berättar mer om. Låt deltagarna i tur och ordning berätta lite kort om sig själva utifrån det som står på tavlan. Glöm inte bort att presentera dig själv på samma sätt.

Rundan

Var och en får berätta om sig själv. Skriv upp frågor på tavlan eller i chatten för att göra det lite lättare för deltagarna att komma på vad de ska säga. Det som är riktigt bra med rundan är att alla talar en gång innan någon talar två gånger. Det är viktigt att tidsbegränsa deltagarna, de behöver inte berätta hela sitt livs historia utan kan fokusera på ett fåtal frågor, ett sätt att tidsbegränsa dem är att använda en timer eller en tändsticka, när tändstickan slocknar är tiden ute.

Intervju

Gruppen kommer överens om vad som är intressant att veta om varandra. Deltagarna intervjuar sedan varandra två och två med stöd av de överenskomna frågorna. Därefter presenterar deltagarna den person de har intervjuat för hela gruppen.

En variant på intervjun är att svaret på frågorna ritas på ett blädderblock som har delats in i fyra rutor. Syftet är inte att det ska vara fina teckningar utan att bilden tar fokus från den som pratar och gör presentationen lite lättsammare. Bilderna kan med fördel sparas och sättas upp i studierummet. Ni kan också använda er av ballonger och pennor som fäster på ballongen så får deltagarna måla av varandra på ballongen.

Namn och egenskap

Be deltagarna tänka ut en egenskap som de har som börjar på samma bokstav som deras eget namn börjar på. Låt deltagarna en och en säga sitt namn och det ord de valt med en motivering till varför de valt just det ordet.

Be deltagarna rita upp en bingobricka på sitt papper. Brickan ska bestå av nio rutor. Be sedan deltagarna att fylla rutorna med ett ord för en kunskap, färdighet eller kompetens som de besitter. Uppmana deltagarna att mingla med varandra och berätta om sig själva. Sedan får de jämföra sina brickor och har de samma ord får de kryssa för det och gå vidare till nästa person. Övningen går att variera på många olika sätt. Du kan exempelvis be deltagarna att de inte får visa varandras brickor utan ska bara berätta fritt om sig själva. Den som lyssnar kryssar då utifrån de kunskaper, färdigheter och kompetenser som den tycker sig höra. När en deltagare fått tre kryss i rad ropar denne ”bingo” och berättar om de egenskaper som hen delar med de andra i gruppen. Du som ledare kan också förbereda en bricka med fler rutor, exempelvis tolv som deltagarna sedan får gå runt och intervjua varandra om.

Exempel på bingorutor:

- Kan tala minst tre språk
- Älskar att gå på bio
- Kan sticka en strumpa
- Gillar att äta pasta

Be deltagarna välja en penna och ta för sig några tomma ritpapper. Uppmana dem sedan att mingla med varandra och diskutera vilka förväntningar de har på utbildningen. Under tiden de pratar med varandra ska de måla ett porträtt av den de pratar med utan att titta på papperet. När de känner sig klara med teckningen skriver den som målat sitt eget namn på teckningen och lämnar den till personen som hen målade av.

När alla deltagare fått ett antal bilder av sig själva ber du dem välja ut den bild som de tyckte bäst om. Sätt er sedan så alla ser alla, gärna i en ring. Låt var och en i turordning visa den bild de tyckte bäst om och tala om vem som målat den. Sedan får de presentera sig själva och berätta varför de valde just den bilden.

Variera

Diskutera med deltagarna, i smågrupper eller stor grupp. Vad har vi gemensamt på alla bilder? Sen kan det vara lämpligt att fråga hur vi vill jobba tillsammans och formulera gemensamma förhållningsregler. När alla deltagare fått ett antal bilder av sig själva ber du dem välja ut den bild som de tyckte bäst om. Sätt upp alla bilderna på väggarna och låt deltagarna gissa vem som är vem.

Be deltagarna välja en bild som de tycker reflekterar hur de fungerar som cirkelledare, som påminner om en situation där de lärde sig mycket eller något annat som ni vill veta om varandra

Be deltagarna fylla på med ord som passar deras personlighet. De får också skriva sitt eget namn som rubrik på teckningen. Häng upp dem på väggarna.

Vilka är här?

Den här presentationsövningen kan du med fördel använda om du har en stor grupp du ska leda. Tänk ut några påståenden i förväg och ställ dem till gruppen. Påståendena kan varieras och vara mer eller mindre personliga. Det är bra om alla deltagare i alla fall får resa sig upp en gång. De deltagare som håller med om påståendet ställer sig upp.

Exempel på påståenden:

- Alla som klev upp före klockan 06.00 i morse
- Alla som har ett husdjur
- Alla som har ett förtroendeuppdrag
- Alla som är på kurs första gången

Digital variant

Går också utmärkt att genomföra digitalt genom att deltagarna exempelvis istället får använda ”räcka upp handen” funktionen som finns i er digitala lärplattform istället för att resa sig upp. Är ni få och alla syns i bild kan de istället visa ”tummen upp” eller liknande.

Bokstavsrad

Be deltagarna skriva sitt eget namn lodrätt på ett papper. Sedan ska de skriva exempelvis en egenskap eller en färdighet som de själva besitter som börjar på varje bokstav som de har i sitt namn. Sedan kan ni sätta upp lapparna på väggarna i rummet och eller gå runt i rummet och visa lappen för dem deltagarna möter. Be dem då berätta för varandra varför de valde just dessa ord.

Om du gör övningen digitalt, kan du istället be deltagarna att visa sina bokstavsrad genom att dela skärm och reflektera tillsammans.

Något betydelsefullt

Min resa

Be deltagarna rita sin resa till den här utbildningen. Du kan låta dem tolka uppdraget fritt eller be dem rita sin faktiska karta till lokalen eller sin tidslinje med några viktiga händelser. Resan kan sedan presenteras i stor eller liten grupp. I digitala sammanhang kan du använda dig av en interaktiv whiteboard.

Fortsätt meningen

Skriv ett antal ofullständiga meningar på whiteboard eller i chatten. Deltagarna får sedan på egen hand fundera och avsluta meningarna. Samla gruppen och gå igenom meningarna en i taget.

Exempel på meningar:

- Jag trivs bäst när jag ...
- Jag tycker om att ...
- Jag skulle vilja lära mig mer om ...
- Min favoritplats på jorden är ...

Bildkort

Använd foton, vykort, utskrivna bilder och lägg dem utspridda exempelvis på golvet. Går också utmärkt att förbereda på en presentation (exempelvis PowerPoint), fyll en sida med en massa foton. Låt deltagarna titta i lugn och ro på bilderna och välja en eller ett par bilder som beskriver något hos dem själva. Deltagarna får sedan turas om att berätta vilka bilder de har valt och varför de valde just dessa bilder.

Variera

Låt deltagarna fotografera själva med sina mobiltelefoner och visa de bilder de tagit. Saknar någon deltagare en telefon kan en annan deltagare visa två bilder från sin. Bilderna kan mailas till dig som ledare och du visar upp dem via projektor eller datorskärm eller visas direkt från mobilen beroende på hur stor grupp ni är.

Tre fakta om mig – ett fel

Be deltagarna att fundera ut tre enkla fakta om sig själva, där ett av alternativen är felaktigt. I en runda där de får berätta sina tre fakta, får övriga deltagare gissa vilket som inte stämmer.

Exempel på påståenden:

- Jag är väldigt höjdrädd
- I min ungdom tävlade jag i konståkning
- Jag har en okänd passion för operetter

Tre saker gemensamt, tre olika

Ytterligare ett exempel på en övning med syfte att få deltagarna att lära känna varandra lite mer. Deltagarna delar in sig i par. Varje par ska hitta tre saker de har gemensamt och tre saker där de är olika. Paret presenterar sedan för övriga i gruppen vilka områden de har hittat.

Förväntningar

I början av en utbildning, vill du som ledare gärna fånga upp deltagarnas förväntningar – dels för att stämma av dem med dina egna idéer och kunna anpassa upplägget, dels för att gruppen som helhet ska bli medveten om varandras önskemål och idéer. Det är också viktigt att du som cirkelledarutbildare visar att du är intresserad av vad de vill lära sig under utbildningen. För att deltagarna ska få känna att de kan styra och påverka innehållet på utbildningen är det nödvändigt att se deltagarnas förväntningar. Det leder också till att man kan undvika missförstånd kring form och innehåll. Det är också viktigt att sätta gränser, och kunna peka ut förväntningar som är orimliga, eller ligger för långt utanför möjligheternas gräns i det sammanhang ni har just nu (för att i möjlig mån prata om det ifrån början och undvika besvikelse).

Man kan lyfta frågan om förväntningar separat, eller som en del i en presentationsrunda – det viktiga är att alla i gruppen ska ha chans att dela med sig av förväntningar man har på utbildningen.

Förväntningar och farhågor

Be deltagarna skriva ner sina förväntningar en och en på separata post-it-lappar och sina farhågor på en annan post-it. Under tiden kan du antingen på blädderblock eller whiteboard skriva rubrikerna ”Förväntningar” och ”Farhågor”. Be deltagarna placera sina lappar under rätt rubrik och gå läs sedan upp alla farhågor som deltagarna angett. Om deltagarna vill kan de kommentera men det är inget krav. Gå sedan vidare till förväntningarna och läs upp dem. När utbildningen/studiecirkeln är slut återkommer ni till lapparna igen och ställer er frågan, blev det som vi förväntade oss?

Använd en gemensam digital whiteboard. I många varianter går det att lägga till post-it-lappar eller så skriver deltagarna sin text direkt under den rubrik som de anser att den tillhör.

Rita ett enkelt träd med grenar som sprider sig ganska brett och glest på ett eller flera blädderblockspapper som du klistrar ihop för att skapa ett stort träd.

Det finns många varianter på träd-metoder, och här beskriver vi grunddragen i en modell, som du kan använda och utveckla efter hand och för olika situationer.

Be deltagarna berättar om sina förväntningar och skriv efterhand in nyckelord längs/bland grenverket. Stäm av med gruppen så att ni får med allt, och att alla förstår ”nyckelorden”. Ta ett ögonblick att fundera på om förväntningarna är rimliga, och ta tillfället i akt att diskutera det med gruppen så att ni kan enas om det finns delar som inte kan uppnås (och kanske tipsa varandra kring andra möjligheter för de önskemålen att uppfyllas). Glöm inte dig själv, även du som ledare har förväntningar eller förhoppningar.

Nu har ni en gemensam bild över gruppens förväntningar. Beroende på hur länge/vid hur många tillfällen ni kommer att ses kan ni använda trädet för en enstaka utvärdering eller kontinuerlig uppföljning.

Variera

För att stämma av i slutet av en kurs hur deltagarna upplevt att deras förväntningar uppnåtts, be dem att markera på trädet med färgpennorna vid de förväntningar som de upplever blivit uppfyllda, och här är det fritt fram över hela förväntansträdet (inte bara de ”egna” orden). Nu får ni en bild av hur gruppen upplevt träffen (och vill man använda metoden kontinuerligt se till att använda en färg åt gången så får ni en stegvis/färgskalad bild över tid). Varianter på materialanvändningen kan vara att använda post-it, papperslappar eller riktiga löv för att markera hur dagen/cirkeln blivit. Har dagen ett ramprogram, med ett par rubriker, kan du använda ett ”förberett träd” med rubrikerna inskrivna på de grova grenarna, spritt över trädet så att förväntningarna kan kopplas till de olika delarna.

EGR – Förväntningar

EGR är en förkortning för ensam, grupp och reflektion. Be deltagarna först tysta för sig själva fundera över vilka förväntningar de har på cirkelledarutbildningen. Uppmana dem sedan att presentera sig för bänkgrannen och tala om vad de heter, vilka ämnen de har cirklar i och om vilka förväntningar de har. Ge dem lite tid här för att lära känna personen de sitter närmast lite mer. Sen kan du eventuellt be dem skriva post-it-lappar med sina förväntningar. Under tiden deltagarna diskuterar med varandra målar du upp ett tankenät (mindmap) på whiteboarden. Skriv ordet ”Förväntningar” i mitten. Sortera tillsammans med gruppen in deras post-it eller skriv stödord i tankenätet.

Avsluta med att gå igenom förväntningarna tillsammans och förklara för deltagarna hur realistiskt det är att ni kommer att uppfylla just den förväntningen. Om du direkt inser att det inte finns någon möjlighet att uppfylla förväntningen, tala om det för deltagarna så sitter de inte och väntar på något som inte kommer att ske. Fotografera bilden av förväntningarna alternativt skriv av alla förväntningar. Dessa behöver ni i slutet av utbildningen för att se om utbildningen fokuserat på det som var tänkt att fokusera på.

Gemensamma mål

Modellen SMART finns för att underlätta vid formulering av mål, modellen handlar om att säkerställa att alla i gruppen arbetar mot samma mål.

Specifikt	tydligt, konkret och avgränsat
Mätbart	tid, kvalité och kvantitet.
Accepterat	vi vill göra det här tillsammans, alla i gruppen är överens
Realistiskt	möjligt att genomföra
Tidsatt	realistisk tidsram, ska framgå när målen ska vara uppnådda

Förklara för deltagarna vad SMART står för. Be dem sedan i bikupor fundera över vilka mål de har med utbildningen/studiecirkeln. När aktiviteten är slut, vilka resultat vill de då se? Diskutera sedan alla målen i helgrupp och kom överens om målformuleringar som följer SMART-modellen. Anteckna de gemensamma målen och återkom till dem med jämna mellanrum under utbildningen och sedan i utvärderingen.